

майки!.. Много война имала тая България, брей! Пакъ и другада по широката Болгарска земя има — не е събрана тукъ всичката я? Болгарска сила се вика това, ама, не е играчка! Не било малко нѣщо, брей!... И пѣхотата му, и сувариитѣ му, и топчиитѣ му — всичко текмилъ! Еле пѣкъ коновоятъ, все въ червена чома облѣчени!... Като закачиха да припкатъ коне, топове — хвърчатъ, пилѣятъ се, земята подъ тѣхъ се търси. Български талимъ, страшна работа!... И какъ да се случи сега, за мой касметъ, тоя празникъ, та да видятъ чудеса! Азъ старъ човѣкъ съмъ, ама топъ още не бѣхъ видѣлъ. Прѣзъ руското мурабе, нѣкои отъ нашитѣ, що бѣгаха прѣзъ Шишка, бѣха видѣли. И туй днесъ видѣхъ. Като гледахъ, главата ми се завъртѣ и умътъ ми се смая, прѣнесохъ се — ти казвамъ! Чудѣхъ се: азъ ли съмъ или не, буденъ ли съмъ или сѣнувамъ. Идѣше ми да заплача отъ радостъ. Рекохъ си — вървай Бога, синко! — и дѣдо Генко се набожно прѣкрѣсти — сега да умра, Божке, нѣма да ми е жалъ: сподоби ме Господъ да доживѣя и да видя славното Болгарско царство, тая земна слава!... Пакъ съмъ билъ честитъ, обичалъ ме Господъ, сполай му! Ето защо съмъ доживѣлъ досега, слѣдъ като прѣкарахме толкова страшни мѣки и прѣмеждия!... Кой се е надѣвалъ нѣкога?!.. Дѣто не ми е и прѣзъ умъ минувало, дѣто не съмъ го ни сѣнувалъ, то стана. Какви работи не дочакахме?!.. Не може да го побере на човѣкътъ умътъ! Въ нашитѣ години, кърджалии, арнаути, делибаша, еничари, чума, холера, грѣцки владици, мурабета, български възстания, хайде отгорѣ — сръбско мурабе — всичко извидѣхме! Ехъ, малко ли клетки хорица изгинаха за народско и млади и зелени момци отидоха прѣди врѣме, на зла паза, вмѣсто сега да се радватъ на всичко това?!.. Малко ли измрѣха отъ тегло и болки?!.. Клаха ни, гориха ни, изграбиха ни имота читацитѣ, ама пакъ уцѣлѣхме! Имахме голѣмъ касметъ — обичалъ ни Господъ много. Всичко изгубено нека халатъ да го сторимъ. Душа като е жива, все му се намира кулаятъ! Ама и читацитѣ хайръ не видѣха!.. Казвахъ ни едно-врѣме младитѣ,